

Osaamisella yritysten kilpailukykyä rakentamassa

Mikko Kinnunen, koulutuspolitiikan asiantuntija, Suomen Yrittäjät
Uudistuva yrittäjyysosaaminen, Yrittäjän päivän verkkotyöpaja 5.9.2025

Kun yrittäjät menestyvät, Suomi kukoistaa

”Jotkut näkevät yksityisen yrityksen saalistavana tiikerinä, joka pitää ampua. Toiset näkevät sen lehmänä, jota pitää lypsää. Vain kourallinen ymmärtää, mikä se oikeasti on: väkevä hevonen, joka vetää koko vaunun.”

Churchill

Suomen suurin
elinkeinoelämän
järjestö

- Ainutlaatuinen yrittäjäyhteisö ja elinkeinojärjestö
- Eurooppalaista, valtakunnallista, alueellista ja paikallista vaikuttamista yrittäjyyden puolesta

Yrittäjät

Sivistys, osaava ja yrittävä Suomi pärjää

- Pieni maa pärjää vain vahvalla ja monipuolisella osaamisella.
- Kaikki työ ja osaaminen on arvokasta ja tärkeää.
- Suomi menestyy, kun jokainen kykenee oppimaan uusia tietoja ja taitoja ja tuottamaan lisäarvoa muuttuvassa työelämässä.
- Osaaminen ja resilienssi ratkaisevat, miten Suomi pärjää globaalissa kilpailussa.
- Kestävyyteen, dynaamisuuteen ja luovuuteen liittyvä osaaminen korostuu.
- Ihminen oppii kaikkialla.
- Osaaminen on tärkeä osa työkykyä ja hyvinvointia.
- Kaikki osaaminen tulee tunnistaa ja hyödyntää.

SIVISTYNYT, OSAAVA JA YRITTÄVÄ SUOMI

SUOMEN YRITTÄJIEN
KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA

Miten **ammattillinen koulutus** vahvistaa yritysten kilpailukykyä ja alueen elinvoimaa? (1/2)

Yrittäjät

1. **Osaava työvoima** tuo kasvua alueen yrityksille
 - Ammattiosaajat ja työpaikat kohtaavat.
2. Yritysten **kilpailukyvyyn** paranee
 - Osaava henkilöstö lisää yritysten tuottavuutta ja innovatiivisuutta.
 - Uudet taidot ja teknologiat otetaan käyttöön
3. Oppilaitosten ja yritysten tiivis **yhteistyö**
 - Työssä oppiminen, harjoittelupaikat, yrittäjän oppisopimus
 - Yrittäjäyyskasvatusta varhaiskasvatuksesta korkeakouluun
4. Nuorten **työllistyminen** kotikuntaan tuo kunnalle pitovoimaa
 - vähentää muuttoliikettä, tukee alueen väestökehitystä ja elinvoimaisuutta
5. Paikallinen **talous** vahvistuu
 - Yrityksillä mahdollisuus rekrytoida paikallista työvoimaa, raha pysyy alueella
 - Yritysten menestyminen tuo alueelle lisää työtä ja kunnalle verotuloja.

Miten **ammattillinen koulutus** vahvistaa yritysten kilpailukykyä ja alueen elinvoimaa? (1/2)

Yrittäjät

6. **Jatkuva oppiminen** kehittää ammattitaitoa

- osaamisen päivittäminen ja täydentäminen, uudelleenkoulutus, alan vaihtaminen
- Yritykset tarvitsevat eniten lyhyitä täsmäkoulutuksia. (Yrittäjägallup 6/2024)
- Pienet osaamiskokonaisuudet, tutkinnon osat
- vastataan ripeästi yritysten muuttuviin tarpeisiin (toiminnanohjauksen kokeilu)

7. **Innovaatioiden** ja yrittäjyyden edistäminen

- Koulutus yritystoiminnan perustamisesta ja omistajanvaihdoksista kannustaa yrittäjyyteen - johtaa uusien pk-yritysten syntymiseen ja jatkumiseen alueella.
- Kun kehitämme käden taitoja ja luovuutta, Suomesta voi tulla luovuuden kärkimaa.

8. **Verkostojen ja ekosysteemien** rakentaminen

- Kokooa yhteen yrityksiä, kolmannen sektorin toimijoita ja te-palveluita.
- Kehitetään yhdessä alueen elinkeinoelämää.

Yrittäjät

Suomessa on **570 000** toimivaa yritystä (ml. alkutuotanto)

96
prosentissa
yrityksistä on
alle 10
työntekijää.

0,1
prosenttia
yrityksistä on
suuryrityksiä
(yli 250 tt).

Yrittäjiä on
310 000 (13
% työllisistä)

Yrittäjien
määrä laski
2023
8000:lla.

Yrittäjistä 72
prosenttia
(230 000) on
yksinyrittäjiä.

Yrittäjistä 33
prosenttia on
naisia.

Työnantaja-
yrittäjiä on
89 000
(sama kuin
2022).

Monityöllisiä
(yrittäjä ja
palkansaaja)
on 136 000
(18 % heistä
on yrittäjiä).

Lähde: Tilastokeskus

Yrittäjyys kiinnostaa nuoria

Yläkoulu ja toinen aste

Voisin toimia
yrittäjänä

51%

45% voisi
ryhtyä
jatkajaksi
yritykselle

Yrittäjyys
kiinnostaa
maahanmuuttaj
a-taustaisia

59%

40 %

toivoo
kouluihin lisää
yrittäjyys-
opetusta

Yrittäjyyskasvatus on tulevaisuuden tekemistä yhdessä

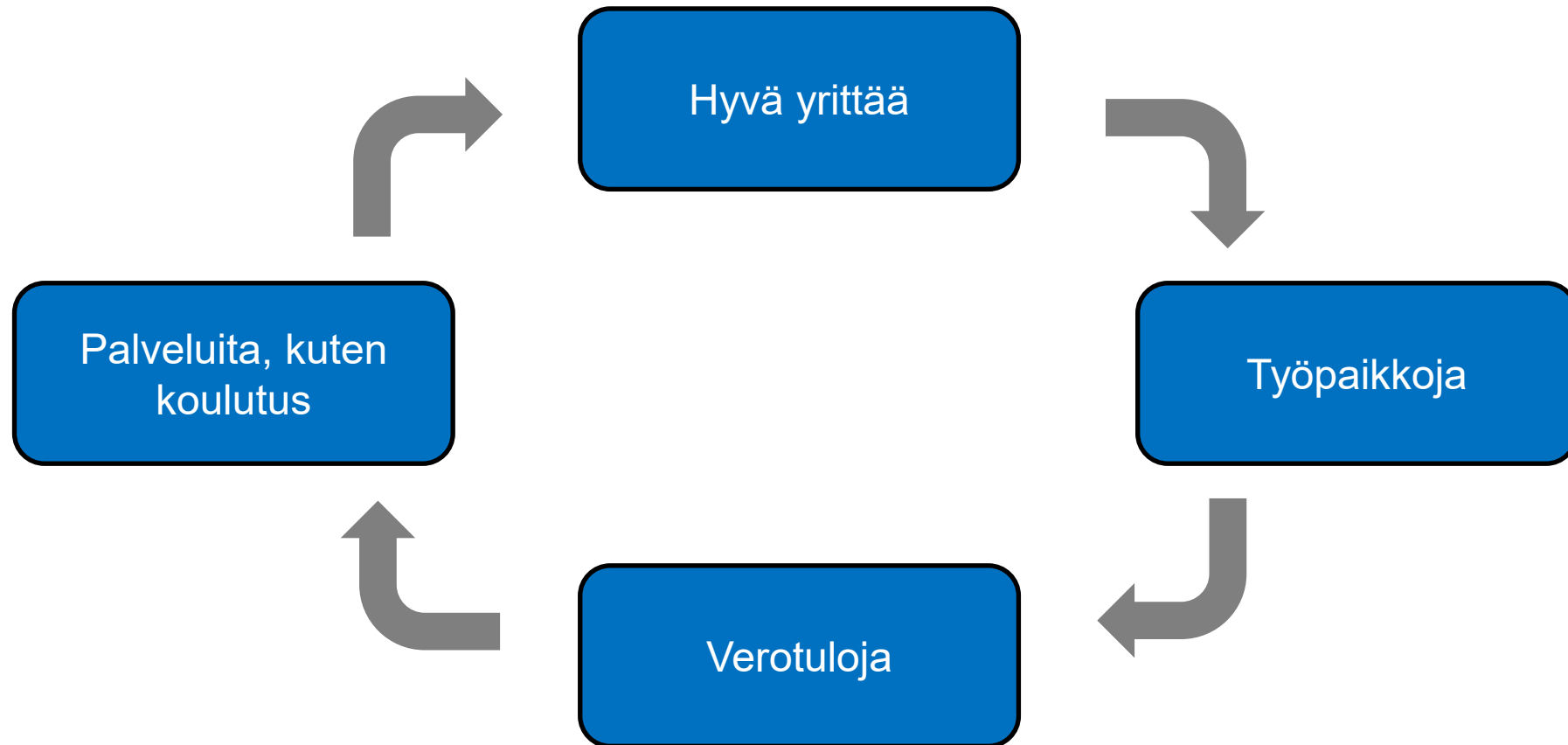
- Sisäinen yrittäjyys palvelee ulkoista yrittäjyyttä
- yrittäjämäiset valmiudet ovat tulevaisuuden perustaitoja
- työelämäopetusta
- kokeilevaa kulttuuria
- tulevaisuusajattelua
- laaja-alaista yleissivistystä
- sydämen sivistystä

**opitaan elämänhallintaa
ja itsen johtamista,
verkostoitumista,
aktiivisuutta,
riskin ottamista ja
innovatiivisuuden taitoja”**

**(Mononen-Batista Costa, 2016;
2021)**

Hyvinvoinnin kehä yrittäjyyden kannalta

Parhaiden yrittäjien ominaisuuksia

Itsenäisiä ajattelijoita.

Avoimia uudelle.

Uskaltavat mennä
maaperälle, jolla harva
on käynyt.

Kyky nähdä laajalti.

Kyky hioa yksityiskohtia.

Intohimo palvella
asiakasta.

Yhtä aikaa luova ja
käytännöllinen.

Halu tehdä toisille
hyvää.

Vahva tahto.

Kyky sietää painetta ja
tappioita.

Kyky sietää vaikeuksia.

Kiitollisuus.

Tarvitsemme kaikki yrittämäisiä taitoja, tulevaisuuden perustaitoja

Yrittäjät

Aloitteellisuus.

Kyky ratkoa ongelmia.

Kyky tehdä päätöksiä.

Kyky ottaa vastuuta.

Kyky ideoida ja uskallus
kokeilla.

Kyky tehdä
suunnitelmasta totta.

Kyky sietää
epävarmuutta.

Kyky hallita tunteita.

Kyky kuunnella.

Kyky palvella.

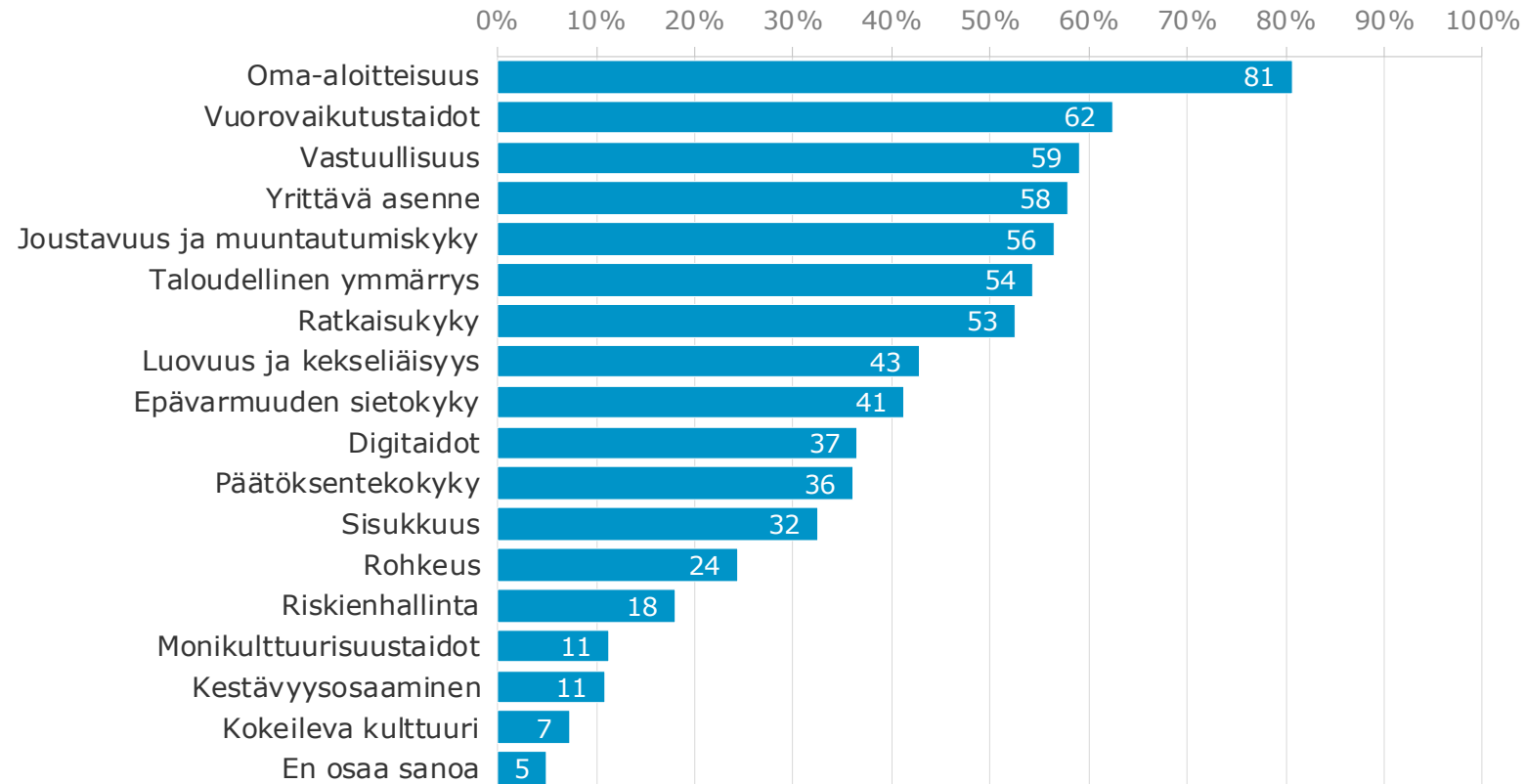
Taloustaidot.

Kyky tuntea itsensä.

Mitä yritykset odottavat työntekijöiltään?

Mitä yrittäjämäisiä valmiuksia odotat työntekijältä tulevaisuuden työelämässä?
Voit valita useita.

Kesäkuu 3.-12./2024 (n=1080)

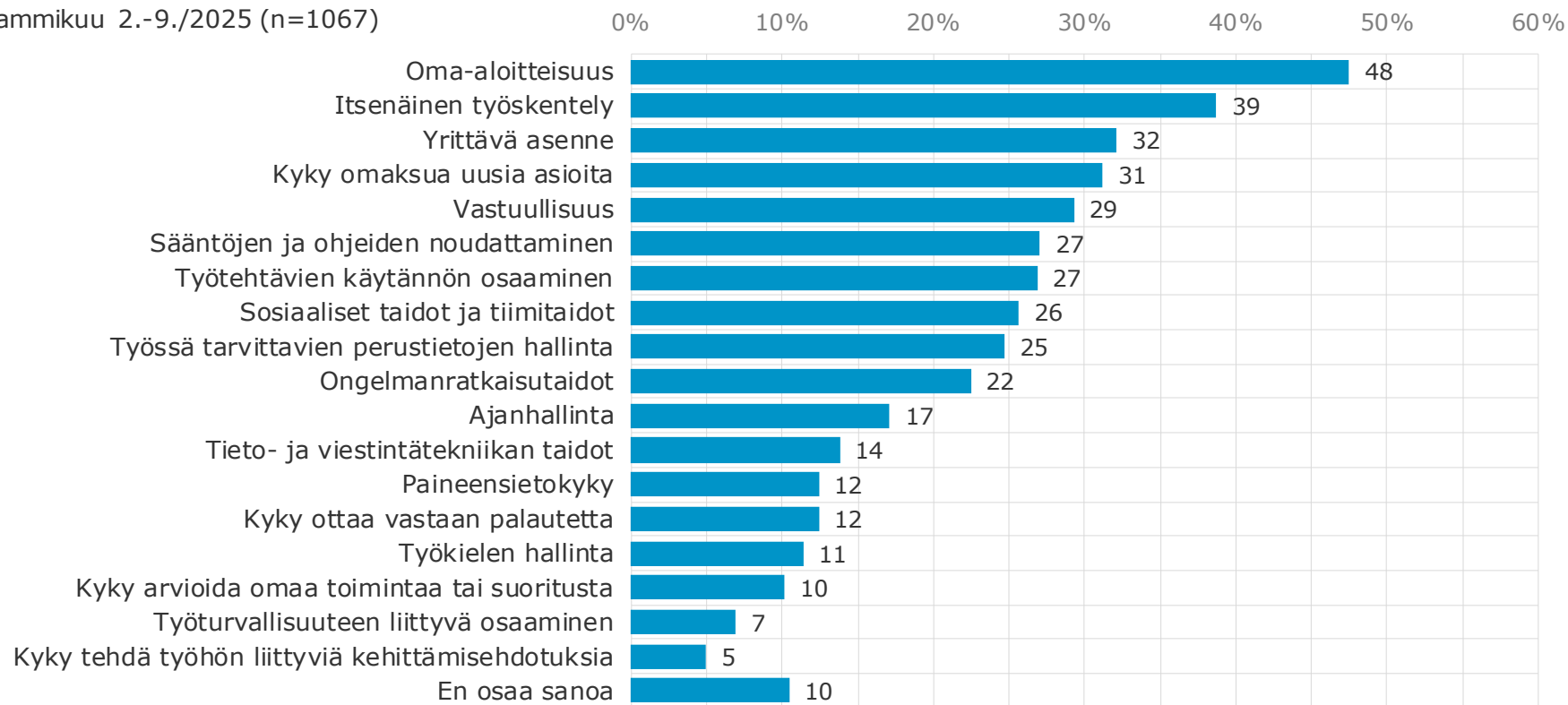

Tärkeinä pidetyt osaamiset palkatessa vastavalmistuneita ammatillisen perustutkinnon suorittaneita nuoria (Yrittäjägallup 1/2025)

Yrittäjät

Mitä osaamista pidät tärkeimpänä, kun olette palkkaamassa ammatillisen perustutkinnon suorittaneita vastavalmistuneita nuoria?

Tammikuu 2.-9./2025 (n=1067)

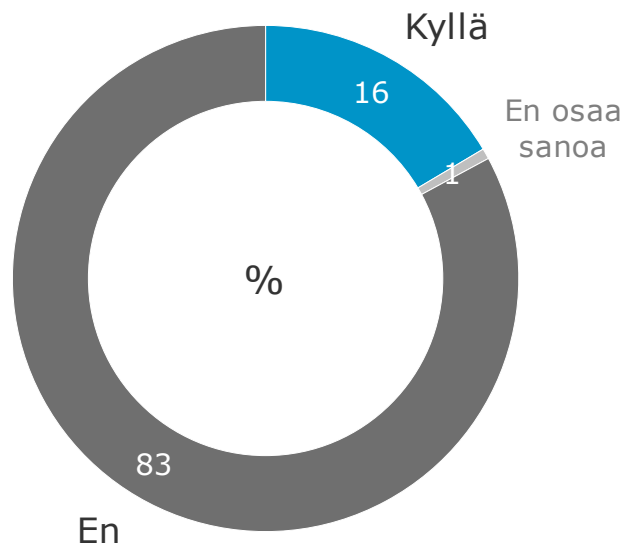

Yrittäjyyskasvatuksessa voi hankkia toiminnallisin menetelmin osaamista, jota yritykset kaikkein eniten odottavat.

Monityöllisyys: yrittämisen ja palkkatyön yhdistäminen (yrittäjägallup 3/2025)

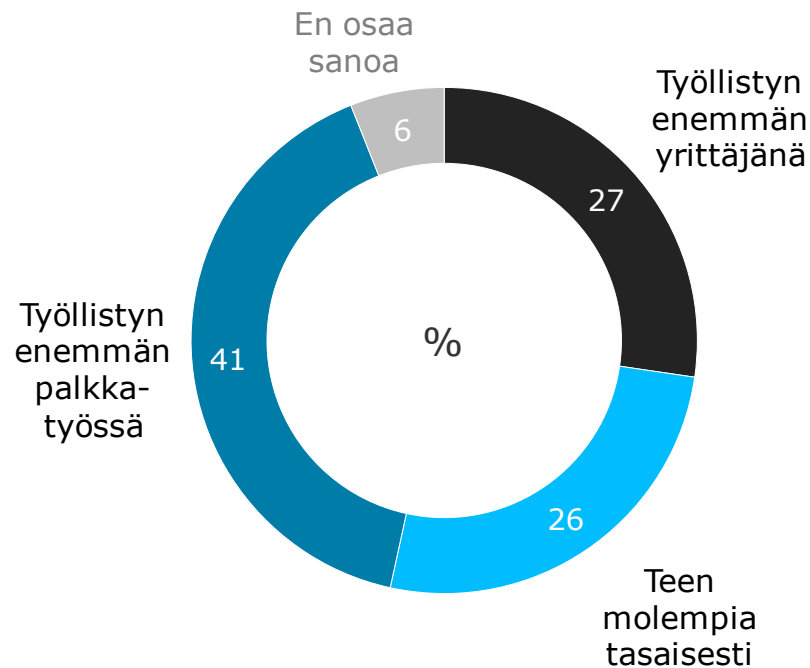
Työskenteletkö yritystoiminnan lisäksi myös työsuhteessa?

Maaliskuu 12.-19./2025 (n=1128)

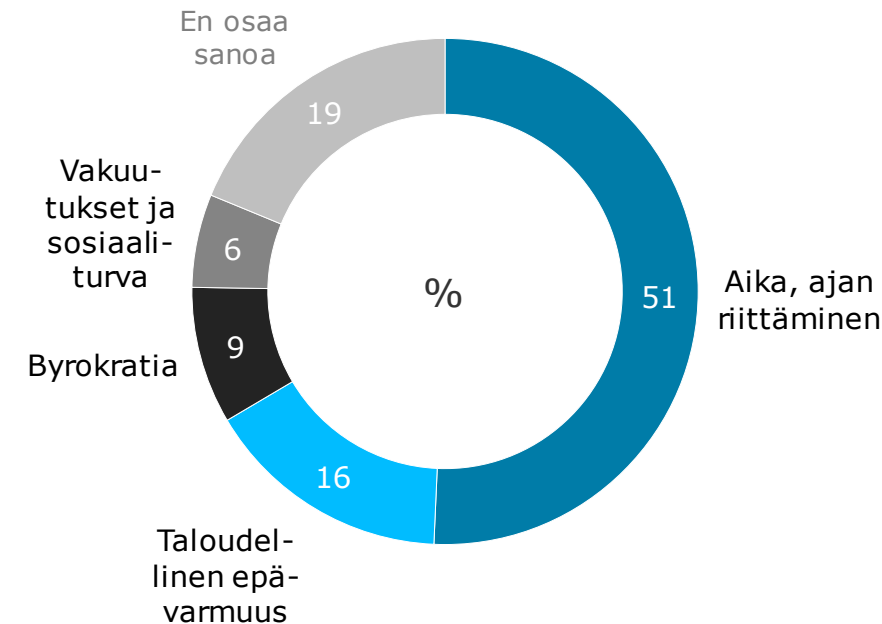
(jos myös työsuhteessa)
Miten yhdistät palkkatyösuhteen ja yrittäjyyden tällä hetkellä?

Maaliskuu 12.-19./2025 (n=186)

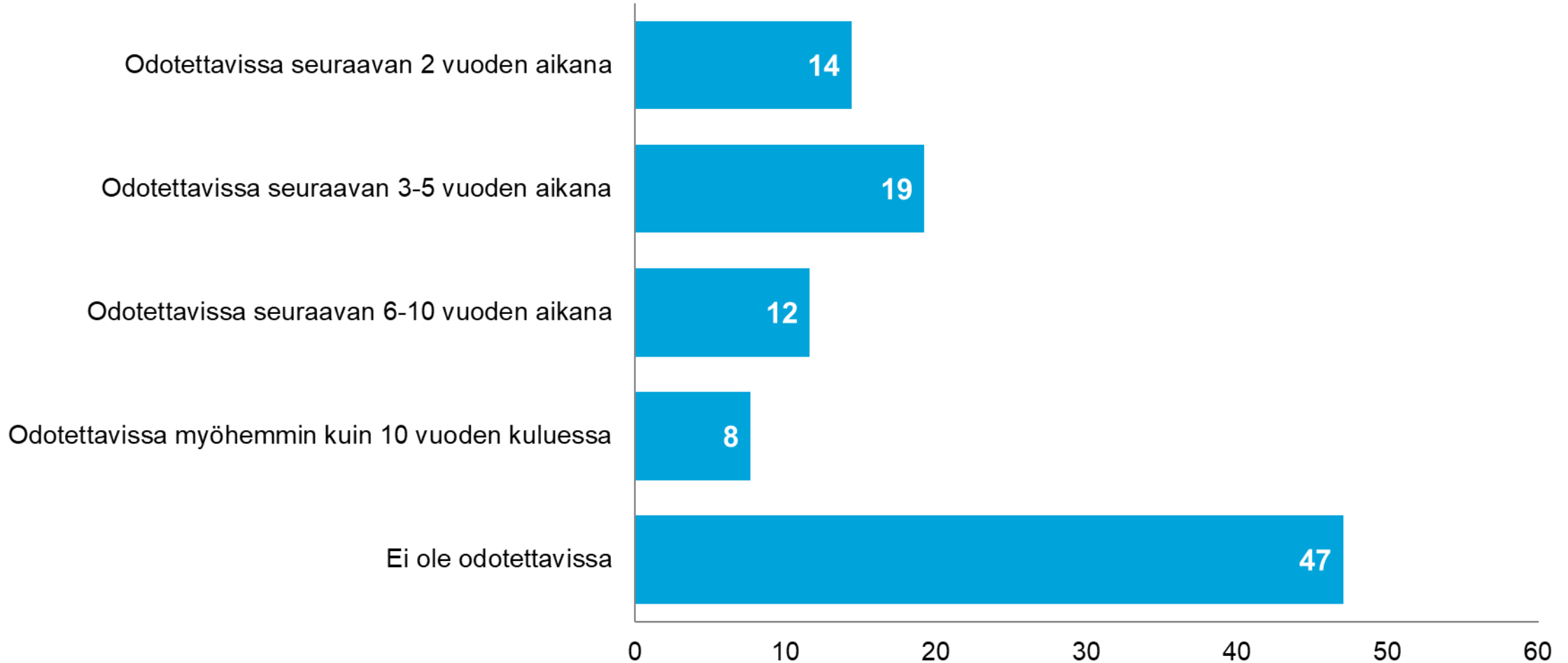
(jos myös työsuhteessa)
Mikä on suurin haasteesi palkkatyön ja yrittäjyyden yhdistämisessä?

Maaliskuu 12.-19./2025 (n=186)

Pk-yritysten suunnittelemat omistajanvaihdokset (%) **Yrittäjät**

MITEN AMMATILLISET OPPILAITOKSET VASTAAVAT TÄHÄN?

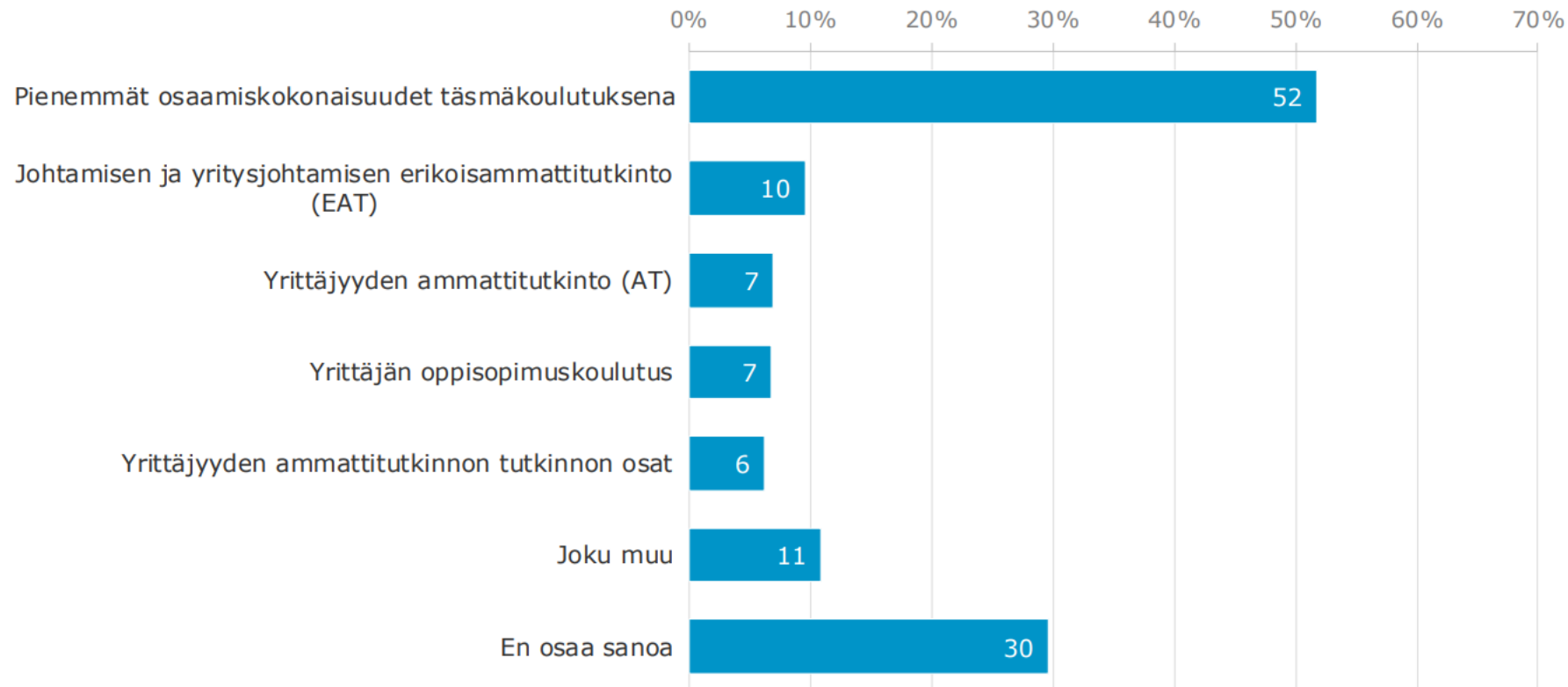
Yrittäjät toivovat **täsmäkoulutuksia** osana jatkuvaa oppimista (Yrittäjägallup 6/2024)

Yrittäjät

Millaista koulutustarjontaa yritys tarvitsee?

Millaista koulutustarjontaa yrityksesi tarvitsee yrittäjän osaamisen jatkuvaksi kehittämiseksi?
Voit valita useita.

Kesäkuu 3.-12./2024 (n=1080)

- Kommentit tähän
-

Miten alueen ammatillinen koulutus vastaa yrityksen tarpeita?

Arvioi, miten alueenne ammatillinen koulutus vastaa yrityksenne tarpeita.

Tammikuu 2.-9./2025 (n=1067)

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100% ka.

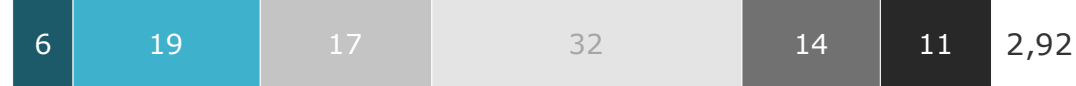
Yhteistyö alueemme ammatillisen koulutuksen järjestäjän/järjestäjien kanssa on toimivaa.

Alueemme ammatillisen koulutuksen muu koulutustarjonta (esim. henkilöstön lisäkoulutus) vastaa yrityksemme tarpeita.

Alueemme ammatillisen koulutuksen tutkintotarjonta vastaa yrityksemme tarpeita.

Alueellamme on saatavilla riittävästi ammatillisen koulutuksen suorittaneita työntekijöitä yrityksemme tarpeisiin.

■ Täysin samaa mieltä (5)

■ En osaa sanoa

■ Jokseenkin samaa mieltä (4)

■ Jokseenkin eri meiltä (2)

■ En samaa enkä eri mieltä (3)

■ Täysin eri mieltä (1)

Yrittäjägallup, kierros 1/2025 tammikuu

- Ammatillisten koulujen ja mikroyritysten yhteistyötä ja viestintää syytä tehostaa
- Uusi rahoitusmalli painottaa työllistymistä ja ohjaa yhteistyöhön kaikenkokoisten yritysten kanssa.

Tulevaisuuden työelämässä

Yhä useampi

- työskentelee yrittäjämäisesti
- yhdistää palkkatyön ja yrittämisen
- toimii yrittäjänä ainakin osan elämästään
- tekee töitä monipaikkaisesti ja vaihtaa ammattiaan työuransa aikana

Siksi on olennaista, että

- on hyvät perustiedot ja -taidot ja yleissivistys
- jokainen ymmärtää omat vahvuutensa ja oppimisen vaikeudet ja löytää keinot päästä eteenpäin
- on taitoa ja halua opetella koko ajan uutta osana työtä
- on valmius sietää epävarmuutta ja muutoksia (resilienssi)
- ammatillinen koulutus katsoo tulevaisuuteen!

Yrittäjät

Koko
kylä/kaupunki
kasvattaa
yrittäjäksi.

Työ seuraa osaavia
tekijöitä.

Yrityspalvelut ovat
peruspalveluja.

Yrittäjyyskasvatusta
ja -koulutusta koko
koulupolulla.

Tarvitsemme reilua
ja avointa kilpailua.

Yrittäjyysmyönteinen yhteiskunta

Yritykset tarvitsevat moninaista tukea ja koulutusta

Yrittäjät

Yrityksen elinkaaren palvelu- ja koulutustarpeet

Perustaminen,
liiketoiminta-
suunnitelma

Toimitilatarpeet ja
muu infra

Investoinnit ja niiden
rahoitus

Vienti

Julkiset hankinnat

Innovaatiotoiminta

Omistajavaihdos

Ensimmäisen
työntekijän
palkkaaminen

Työvoiman saanti ja
osaamisen
kehittäminen

Kasvu

Maahanmuutto

Talousvaikeudet

Yrittäjän ja
työntekijöiden
perheiden palvelut

Saavutettavuus

Konkurssi,
saneeraus,
Hallittu päätös

Miten vastaamme yrittäjyyden kentän muutokseen ammatillisessa koulutuksessa?

Yrittäjät

- **Yksin-** ja **verkostoyrittäjyys** yleistynyt – paitsi yksinyrittäjyys viime vuosina – millaisia tutkinnon osia?
- Yrittäjät **ikääntyvät** – jatkajista pulaa – omistajanvaihdososaamisen tarve kasvaa?
- Yrityskenttä **uudistuu** – paljon lopetuksia, mutta vielä enemmän uusia yrityksiä. Onko turhia tai liian aikaisia?
- **Kasvu-** ja **työnantajayrittäjyyden** arvo korostuu, mutta niiden haastavuutta ei ymmärretä?
- **Yrittäjän ja palkansaajan** raja hämärtyy. Hallitus kannustaa osa-aikaiseen yrittäjyyteen, valmiudet?
- **Nuorten yrittäjyysinto** kasvaa – miten vastaamme siihen?
- **Maahan muuttaneita** yrittäjiä lisää – yrittäjän oppisopimus?

Yrittäjyyden at:n perusteiden kokonaisuudistus vastaa tämän päivän ja tulevaisuuden tarpeisiin

Yrittäjät

- Yrittäjyyden tutkinnot uudistetaan vastaamaan **yriytysten ja työelämän osaamistarpeita**.
 - Tutkinnon osat kattavat **koko yrittäjyyden elinkaaren**.
 - Tutkinnon osia voisi sisällyttää joiltakin osin **valinnaisiksi** tutkinnon osiksi eri alojen ammattitutkintoihin.
 - Yrittäjyys, **omistajanvaihdos**, jatkajana toimiminen.
 - Mikroyritysten kehittäminen tuo **kasvua**, se on yhteiskunnallisesti kriittistä.
 - Tutkinnon osat tulee kohdentaa mikroyritysten **nykyisille ja tuleville** omistajayrittäjille.
 - Räätelöidään tutkinto **joustavasti** osaamistarpeiden mukaan.
- Yli 4000 henkilöä suorittaa vuosittain yrittäjyyden ammattitutkinnon, liiketoiminnan ammattitutkinnon ja tai erikoistutkinnon.
 - 13 000 tutkinnon osan suoritusta osaamisen kehittämiseksi

Yrittäjyyden ammattitutkinto, pakolliset tutkinnon osat:

- Yrittäjyyden ammattitutkinnon **kaikille pakollinen tutkinnon osa** Yrityksessä työskentely ja yrityksen toiminta 15 osp
- Kolme osaamisalaa, joiden pakolliset tutkinnon osat on hyvin pistetty, koska yrittäjyyden ydintä, valinnaiset tutkinnon osat joko 15, 30 tai perustellusta syystä 45 osp.
- **Yritystoiminnan käynnistäminen ja kestävä kasvun osaamisalan** pakollinen tutkinnon osa: Liikeidean kehittäminen ja yritystoiminnan käynnistäminen 60 osp
- **Yritystoiminnan kehittämisen ja uudistamisen osaamisalan** pakolliset tutkinnon osat
 - Yritystoiminnan kehittämiskohteiden tunnistaminen ja strategian laatiminen 15 osp
 - Digitaalisen kaupan kehittäminen ja kauppiastoiminta 45 osp
- **Yritysneuvonnan osaamisalan** pakollinen tutkinnon osa Yritysneuvonta 60 osp

Uusia **valinnaisia** tutkinnon osia:

- Yrityksen kansainvälistyminen 30 osp
- Data yrityksen liiketoiminnan kehittämisessä 30 osp
- Yrityksessä työskentely ja yrityksen toiminta 15 osp
- Digitaalisen kaupan kehittäminen ja kauppiastoiminta 45 osp
- suunnitteilla Asiakkuuksien ja kumppanuuksien johtaminen tai hallinta 30 osp
- Yrityksen ostaminen 15 osp
- Yrityksen talouden seuranta ja tulkinta 15 osp
- suunnitteilla Asiakasarvon luominen ja myynnin kasvattaminen 45 osp
- Työnantajana toimiminen 30 osp

Digivihreän siirtymän tutkinnon osta kaikissa ammattitutkinnoissa:

Yrittäjät

- Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä 15 osp
- Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa 15 osp
- Vihreän siirtymän edistäminen 15 osp

POHDITTAVAA:

- Kaikenkokoisten yritysten tulee olla hyvin johdettuja.
- Millä tavalla työn organisointi ja yritysjohtaminen näkyy perusteessa?
- Onko tutkinnon osa kuten aiemminkin vain pitääkö valita Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnosta?

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA